

zdroj FB Autocamp Sedmihorky

Milí přátelé!

A to je celé, ty svátky?!? Vždyť jsem se sotva párkrát vyspal... 😊

⇒ Roky ležel v kopřivách a břechťanu

Při vyklízení zanedbaného koutu za budovou depozitářů muzea, které se uskutečnilo z důvodu zřízení lapidária, byl učiněn velice zajímavý objev. Mezi množstvím kamenických článků, jež zde byly deponovány (z velké části se jednalo o pozdně barokní až klasicistní části ostění, ale byly zde například i obrubníky), tu byl nalezen masivní kámen ve tvaru nepravidelného obdélníku. Bylo patrné, že se jedná o fragment figurálního náhrobníku, který na první pohled zaujal nebývalou plastičností reliéfu. Obvodová nápisová páska psaná pozdně gotickou minuskulou je téměř kompletně zničená, stejně hlava vytesané postavy je zcela uražená a některé části reliéfů byly zanesené zeminou, z níž vyrůstala drobná vegetace. Přesto bylo jasné, že se jedná o horní část těla muže v plátové zbroji, tedy šlechtice, a právě řemeslné zpracování napovídalo, že ne ledajakého. Při bližším ohledání začaly na světlo světa vysvítat další podrobnosti.

Zbroj má výrazně zvednuté ramenní pláty ke zvýšení ochrany krku, resp. místu, kde přilbice přiléhá k plátům chránícím tělo. Okraje plátů jsou zdobeny oblíbeným provazcovým motivem a jejich povrch již postrádá kanelování oblíbené u zbrojí prvních desetiletí 16. století (tzv. maxmiliánské zbroje). To nasměrovalo úvahy o dataci náhrobníku do druhé čtvrtiny 16. století.

Nejpřekvapivější však byl celkový postoj vyobrazené osoby. Přes veškerá poškození je dobře patrné, že zpodobněný šlechtic drží v rozpráhnuté pravé ruce bojové kladivo, dobově také pro svůj tvar zvané vraní zobák. To je velmi ojedinělé.

Na naprosté většině dochovaných náhrobníků má postava statictější, „důstojnější“ postoj. Ostatně pro příklady nemusíme chodit daleko. Podstatně lépe dochované, druhotně v kostele sv. Mikuláše zazděné náhrobníky Adama z Vartmberka (†1564) a jeho syna Kryštofa (†1584) mají onu typickou formu stojící postavy s přilbicí odloženou při pravém boku a s mečem, jenž volně přidržuje levá ruka, u boku levého. Postava na nalezeném fragmentu náhrobníku má naprosto netypicky bojovou až agresivní pozici.

Stejně tak neobvyklý je výběr zbraně. Šlechtici ve zbrojích byli zpodobňováni s mečem, který byl de facto brán i jako odznak rytířského, potažmo šlechtického stavu.

Meč někdy u pravého boku doplňuje dýka, nicméně bojové kladivo je velmi nezvyklé.

Zatím se v Čechách podařilo nalézt pouze dva další náhrobníky, na nichž pohřbení šlechtici v rukou svírají tento typ úderné zbraně. Jedním je náhrobník Vojtěcha z Pernštejna (†1534), který se nachází v kostele sv. Bartoloměje v Pardubicích, a druhým náhrobník Kašpara z Lamberka (†1548) z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Nezamyslicích (okr. Klatovy).

Spíš jen jako perličku můžeme dodat, že pouze na jednom náhrobníku ze 16. století se nachází další z pobočných úderných zbraní – palcát. Jedná se o náhrobník Jana z Valdštejna (†1577) z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Choceradech (okr. Benešov). Nutno ale znovu zdůraznit, že ani jedna postava z těchto uvedených příkladů není v útočné pozici s rozmáchnutou zbraní. To činí z nalezeného fragmentu unikát.

K celkovému určení nalezeného fragmentu náhrobníku pak přispělo konečné dočištění reliéfu od nánosů zeminy. Za levým ramenem postavy šlechtice se v oválné kartuši objevil pod turnéřským helmem s přikryvadly a klenotem v podobě orlích křídel renesančně vykrajovaný polcený štít obtočený saní (symbol řádu Uherského draka, který založil Zikmund Lucemburský). Již nebylo pochyb, že se jedná o příslušníka rodu Vartmberků a vzhledem k celkovému ztvárnění s největší pravděpodobností o Jana z Vartmberka a ze Zvířetic (†1543), otce Adama a děda Kryštofa, jež jsou zmíněni výše.

Jan z Vartmberka byl velice úspěšným hospodářem, který se nejrůznějšími obchodními transakcemi dopracoval k tomu, že mu patřilo téměř celé střední Pojizeří, odkud jeho majetky na sever sahaly až k Ještědskému a Černostudničnímu hřbetu. Navíc podle celkového ztvárnění náhrobníku není pochyb o tom, že byl i milovníkem turnajů.

/ Jiří Zoul Sajbt, *Muzejní čtvrtletník*

≡ Turnovské kulturní tipy:

středa 7. ledna od 18.00, Kino Sféra
Současný Írán

Írán, kolébka civilizace, dnes v médiích zabírá místo kvůli protestům, demonstracím a zapojení do konfliktů nejen na Blízkém východě. Jak vypadá cestování po dnešním Íránu, jaká je v zemi situace a jak se kdysi bohatá a mocná Persie dostala tam, kde dnes je, ale také o Peršanech, Kurdech, Balúčech a Arabech, povypráví Lenka Hrabalová, která zemi navštěvuje jedenáct let.

Lenka Hrabalová je cestovatelka, novinářka a akademička, která se věnuje muslimskému světu. Na Blízkém východě a v severní Africe tráví většinu svého času, sbírá informace a snaží se o poznání všech koutů tohoto světa. Je autorkou cestopisů Saharské příběhy (2020), Mozaikou Íránu (2023) a odborné monografie Dějiny v troskách (2022).

Vstupné 120 Kč.

středa 14. ledna od 19.30 v divadle

Doma u Hitlerů

aneb Historky z Hitlerovic kuchyně

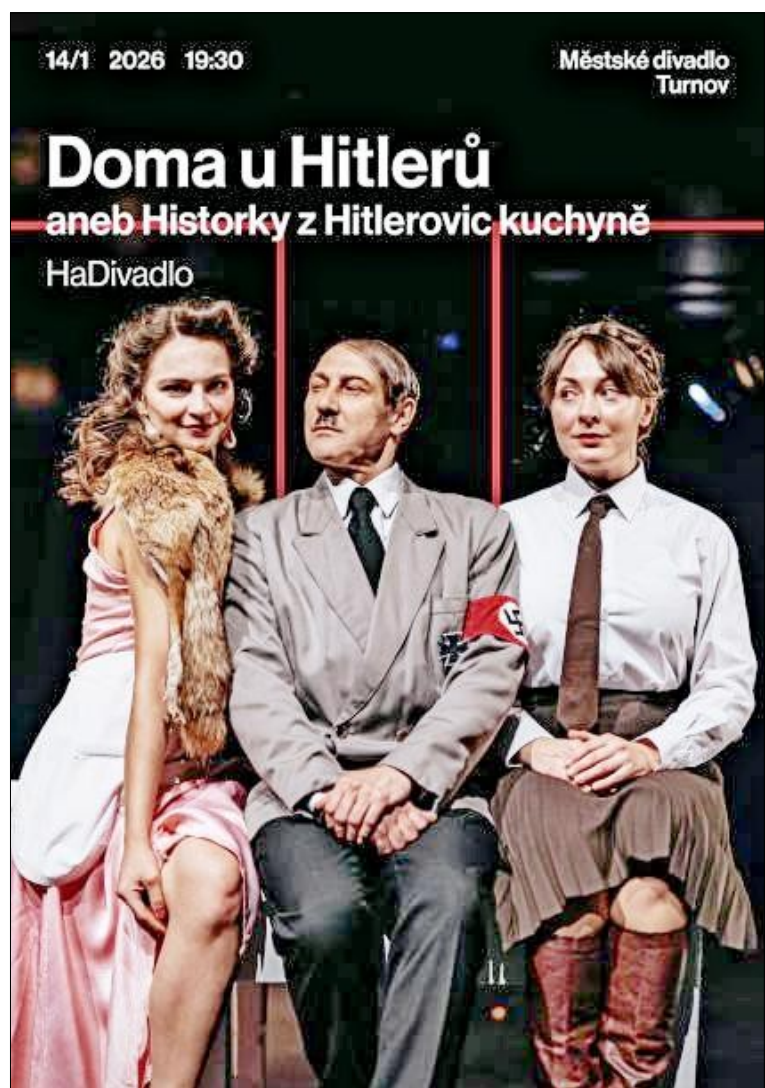
Goldflamova sarkastická komedie zobrazuje největšího zločince planety od jeho vzestupu, který začal propadem u zkoušek na vídeňskou výtvarnou akademii, až po jeho – ne pád, ale fantazijně ironický únik do Jižní Ameriky. Jednotlivé výjevy z „Führe-rova“ života se proti očekávání neodehrávají v jednacích sálech nebo na přeplněných tribunách, ale v jeho soukromí. Scény z „Hitlerovic kuchyně“ jsou plné groteskního a osvobozujícího humoru, nadsázky a nápaditých situací.

pátek 16. ledna od 19 hodin v divadle

Pohovka: Jiří Štědroň

Lednové povídání na Pohovce Marie Formáčkové a Jiřího Štědroň. Hostem lednové pohovky bude český herec, zpěvák, textař a podnikatel, synovec klavíristy a muzikologa Bohumíra Štědroň a bratranec hudebního skladatele Miloše Štědroň. V současné době je členem Divadla Semafor a po letech reklamního podnikání, kdy vůbec nevystupoval, opět veřejně hraje i zpívá. Večerem bude provázet spisovatelka Marie Formáčková. Právě ona sepsala první ucelenou autobiografii tohoto zpěváka a herce, jehož hlas svého času velmi připomínal Karla Gotta. Knihu doprovází obsáhlá fotografická příloha. Nejen na knihu určitě dojde řeč.

Vstupné od 250 Kč

ROVENSKO p/T –

Rota Nazdar z.s. a Město Rovensko pod Troskami

zvou širokou veřejnost
na tradiční pietní vzpomínku

konanou na paměť tragického konce paraskupiny

ANTIMONY 2026

v sobotu

10. ledna 2026 od 13.00 hod.

u pamětních desek na náměstí v Rovensku pod Troskami.

Společně dojdeme i na plovárnu k domku čp. 428, kde byl výsadek 15. ledna 1943 dopaden
a kde parašutisté Závorka a Jasínek ukončili svůj život.

*Občerstvení po celý den zajišťuje Sbor dobrovolných hasičů Rovensko p. Tr.
v restauraci radnice.*

RADVÁNOVICE – Motorest Zavadilka hlásí:

/// Dovoluji si vás pozvat na vernisáž výstavy

ELLEN JILEMNICKÁ - TVARY, BARVY, LINIE

která se uskuteční **v pátek 9. ledna** od 17 hodin v prostorách Pojizerské galerie.

Vernisáž uvede novinář a spisovatel Petr Volf, hudební doprovod zajistí saxofonové trio ZUŠ Semily pod vedením Jana Vávry.

Výstava je uspořádána k životnímu jubileu významné české sochařky Ellen Jilemnické.

Těším se na setkání s vámi.

/ Miroslav Šnaibek, ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily

Ellen Jilemnická

TVARY, BARVY, LINIE

9. ledna - 22. února 2026

≡ Významná česká sochařka Ellen Jilemnická oslaví své jubileum v Pojizerské galerii

V pátek 9. ledna se otevřou prosto ry Pojizerské galerie v Semilech novou výstavou. Je věnována významné české sochařce Ellen Jilemnické, která se v roce 2026 dožívá významného životního jubilea.

Elen Jilemnická (*6. února 1946 v Hradci Králové) je česká sochařka, básnířka a kreslířka, pedagožka na fakultě architektury ČVUT v Praze. V letech 1992–1996 byla též vedoucí oddělení sochařského směru na Střední průmyslové škole kamenické a sochařské v Hořicích v Podkrkonoší.

Tvoří monumentální sochy z kamene i komorní plastiky, věnuje se kresbě i psaní poezie. Na semilské výstavě budou prezentovány autorčiny plastiky z bronzu, kamene nebo sádry, ale také cyklus originálních kreseb. Na výstavě se s autorkou budete moci seznámit i prostřednictvím audiovizuálního doprovodu.

K životnímu jubileu Ellen Jilemnické natočila medailonek, který bude odvysílán v únoru, také Česká televize.

„Výstava soch je vždy produkčně náročnější než výstava fotografií, kreseb a maleb, v rámci našeho výstavního plánu k takovým projektům přistupujeme výjimečně,“ řekl ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily Miroslav Šnaiberk a dodal: „V letošním roce nás čekají dokonce dvě výstavy, na kterých budou ve větší míře prezentovány sochy. Bude to jednak výstava sochařky Ellen Jilemnické a na tu pak naváže umělecká skupina Kamarádi, mezi nimiž bude zastoupen i významný český sochař Ladislav Janouch. Spolu s ním se v Semilech představí další významní čeští umělci – malíři Josef Velčovský, Aleš Knotek, Václav Zoubek a fotograf Ivan Král.“

Výstava Ellen Jilemnické potrvá do 22. února a výstava umělecké skupiny Kamarádi od 6. března do 26. dubna 2026.

(Miroslav Šnaiberk,
Semilské noviny)

⇒ **Návrat přírodovědné sbírky do muzea**

V roce 1939 získalo tehdejší poněkud provizorní tzv. Mizerovo muzeum v Semilech do svých sbírek exponáty ptáků a jiných vycpaných živočichů. Věnovala ji paní Olga Karlíková ze Semil, vdova po vrchním oficiálu okresního úřadu v Semilech s tím, že sbírka bude důstojně umístěna a v jedné místnosti.

„Vzhledem k tomu, že se zdejší „muzeum“ stále stěhovalo, nejprve po místnostech radnice a pak i mimo ni, nebylo divu, že již v roce 1960 nebylo o této kolekci žádných zpráv,“ uvedl Miroslav Šnaiberk, ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily. Sbírký totiž nebyly dostatečně evidovány ani uchovávány, a tak se bohužel stalo, že mnoho z cenných předmětů zmizelo, ať už drobnými krádežemi nebo odložením na radniční půdu nebo i proto, že jejich neustálé přemísťování do nevhodných a často i vlhkých prostor znamenalo jejich zničení.

„Díky spolupráci se soukromými sběrateli se dnes daří některé sbírkové fondy doplňovat, což se týká i dermoplastických preparátů, neboli lidově řečeno „vycpanin“ zdejší divoké fauny, ptáků i savců,“ vysvětlil Miroslav Šnaiberk.

„Při realizaci výstavy fotografií zvířat Richarda Stehlíka v roce 2024 jsme tak navázali spolupráci s Milanem Farským ze Semil, nadšeným sběratelem vycpaných zvířat, díky němuž jsme původně pouze fotografickou výstavu mohli doplnit o zajímavý soubor ptáků, hlodavců i savců vyskytujících se v Podkrkonoší. Tím výstava získala třetí rozměr a stala se ještě atraktivnější, což ukázal i enormní návštěvnický zájem o ni.“

V průběhu instalace výstavy započala jednání o tom, zdali by pan Farský muzeu část své sbírky neodprodal, což se na konec naplnilo. Na konci roku 2025 muzeum odkoupilo první část deseti kusů vycpanin, ve které nechybí například liška, poštolka a volavka.

Druhou část plánuje muzeum doplnit v roce 2026. „První výstavou, na které se kolekce představí, bude letní poměrně rozsáhle pojatá výstava Drž houby!, ve které se chceme věnovat nejen fenoménu české ho houbaření, ale i houbám jako inspiraci v kulinářství nebo výtvarném umění,“ dodal Šnaiberk.

„V jedné z výstavních prostor vytvoříme iluzi lesa a do něj umístíme i vycpaná zvířata, která lze v přírodě na Semilsku potkat.“ Muzejní sbírky muzea tak budou obohaceny o další segment, který v semilském muzeu dlouho chyběl, a který bude využíván při vyvážení výstavních projektů s přírodovědnou tematikou. (Semilské noviny)

⇒ Terminál veřejné hromadné dopravy v Semilech bodoval na jedenáctém ročníku soutěže Komunální projekt roku. V soutěži, která je každoročně přehlídkou inovací, nadšení a dobré praxe, a kterou se prezentují města a obce napříč republikou, Semily obdržely Cenu ministra pro místní rozvoj.

Absolutním vítězem aktuálního ročníku soutěže se stalo město Šlapanice s projektem Denní stacionář pro seniory.

Cenu pro město Semily převzala starostka města Lena Mlejnková 2. prosince 2025 ve Valdštejnském paláci v doprovodu místostarosty města Davida Pražáka a Vladimíra Bělonohého.

Oceněný terminál veřejné hromadné dopravy v Semilech umožnil využitím zrušeného nákladního prostoru vlakového nádraží spojit autobusový terminál s vlakovým nástupištěm, čímž se usnadnil pře stup mezi dopravními prostředky.

„Součástí projektu byla též rekonstrukce hlavní příjezdové komunikace,“ doplnil Vladimír Bělonohý, vedoucí odboru rozvoje a správy majetku města Semily. „Díky tomu vzniklo padesát parkovacích míst včetně dobíjecí stanice pro elektromobily.“ V rámci kultivace veřejného prostranství, které bylo šedesát let nedotčeno, bylo vysazeno patnáct stromů navazujících na alej kaštanů a přes sedm tisíc rostlin a cibulovin, které zpřijemňují a ochlazují prostor. Cestujícím jsou k dispozici také tři uzamykatelná stání a čtyři stojany na kola. Celkové realizační náklady na výstavbu terminálu činily 40,5 milionu korun. Výše dotace z Integrovaného regionálního operačního programu byla 27 milionů.
(Semilské noviny)

≡ **Zastupitelstvo města Semily schválilo vyhlášku o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Roční poplatek se po třech letech zvyšuje pro rok 2026 na 1100 Kč za poplatníka.**

Důvodem jsou jak zvyšující se výdaje, tak i rostoucí objem odpadů (zejména směsného včetně velkoobjemového), který občané města produkují. Poplatek jsou povinni hradit fyzické osoba přihlášená ve městě (tedy i občané, kteří mají trvalý pobyt na adrese v Semilech, ul. Husova 82 – tj. na ohlašovně Městského úřadu Semily) a rovněž vlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území města (spoluvlastníci nemovité věci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně).
(Semilské noviny)

≡ **Semilské kulturní tipy:**

10. ledna v 19 hodin v Golfu

VYŠETŘOVÁNÍ ZTRÁTY TŘÍDNÍ KNIHY / VYPRODÁNO Inscenace legendárního Žižkovského di vadla Járy Cimrmana se svižnou, hravě satirickou a s láskou napsanou komedií, která ukazuje, že i tak nenápadná věc, jako je třídní kniha, může vyvolat události doslova dějinného významu.

11. ledna v 17 hodin, Sbor Dr. Karla Farského

SBORY NE TRADIČNĚ Koncert Jizeranu a vynikajícího sboru Spektrum Praha (sbm. Jan Staněk).

Vstupné: 100 Kč.

▤ **Aktuální divadelní nabídka** – předprodej vstupenek probíhá v TIC Železný Brod, omezený počet míst lze zakoupit přes portál evstupenka.cz.

12. 1. od 19 hodin

Zkurvení havlisti (divadlo Kalich Praha)

Výtečná komedie ze současnosti o třech mužích, kteří rozumí všemu. Kde jinde než v sauně odhodit těžkosti světa a oddychnout si. Hrají: Miroslav Hanuš, Tomáš Měcháček/Filip Teller, Karel Zima/Michal Bumbálek/Zdeněk Velen. Vstupné 550 Kč.

16. 2. od 19 hodin

Game over (divadlo Karma Praha)

(Ne)romantická komedie o nikdy nekončících hrách mezi ženami a muži. Je léto a vzduch Paříže je doslova prosycený láskou. Zvláště pro Hercula, který oplývá jednou (ne)záviděníhodnou vlastností – jakmile vidí osobu opačného pohlaví, během pár sekund se do ní bezhlavě zamiluje. Hrají: Natálie Vyhlídalová, Monika Timková, Matyáš Procházka, Filip Müller. Vstupné: 320 Kč.

4. 3. od 19 hodin

Návod na přežití (Vršovické divadlo Mana Praha)

Hořkosladká komedie o tom, že na nejtěžších křižovatkách života se ukazuje důležitost lidské vzájemnosti a síla přátelství. Dvě starší dámy dojdou tohoto vzácného poznání téměř na konci svých životních cest. Hrají: Daniela Kolářová a Lenka Termerová. Vstupné: 480 Kč.

▤ Od 10. ledna bude Městská galerie Vlastimila Rady otevřena od pondělí do soboty v čase 9–16 hodin. Vstupné je 40 Kč, zlevněné pro seniory a studenty je 20 Kč.

10 let s andílkem – výstava

V roce 2026 slaví naše centrum 10. výročí. Oslavy proběhnou výstavou fotografií v Městské galerii V. Rady v Železném Brodě v termínu 10. – 31. 1. 2026.

Dne **10. 1. od 16 hodin** proběhne v galerii narozeninová oslava s naším patronem hercem Karlem Zimou

Přehled dalších plánovaných výstav pro rok 2026:

7. 2. – 14. 3. Obrazy ze Severočeské sbírky (pořádá Roman Karpaš)

21. 3. – 18. 4. Salon XII. (pořádá Občanská beseda, z. s. a IKS)

24. 4. – 9. 5. Fotografie Brody v Brodě

≡ Jičínské trhy pohledem udílených privilegií

Paralelně s prosazováním vnitropolitického vlivu šlechty a konstituováním zemské obce došlo ve 13. století v našich zemích k formování měst jako specifických hospodářských jednotek.

Města se utvářela na základě svých zvláštních hospodářských podmínek jako řemeslnická a tržní střediska, vznikající nejdříve v tradičních centrech souvislého osídlení, a tím i správy. Města se velice záhy diferencovala i podle hierarchie trhu.

Pravidelný spádový tržní okruh oblastní i mezioblastní býval kombinován s krátkodobými sezónními trhy, jakými byly jarmarky. Konaly se jednou nebo dvakrát do roka v pevně stanovených termínech, určených po dávném způsobu podle církevních svátků.

Velmi často bývaly jarmarky konány dvakrát do roka, v jarních nebo letních (teplých) a podzimních nebo zimních (studených) pololetních intervalech, jak to rovněž odpovídalo zemědělským cyklům, kterými se řídily i termíny vybírání renty (obvykle svatojiřské a svatohavelské). Účelem těchto výsadních jarmarků bylo zásobovat místní trh výrobky hlavně nezemědělskými, zhotovenými nejen v místních řemeslnických dílnách, ale též v jiných, i vzdálenějších městech. Býval tu k dostání větší sortiment zboží. Naproti tomu smyslem týdenních trhů bylo zásobovat město zemědělskými produkty.

Trh býval otevírán ráno zvláštním znamením zvonem nebo viditelným symbolem (praporec aj.). Teprve tehdy mohl být zahájen s tím, že předkupní právo měli místní usedlí měšťané a teprve po odzvonění konce trhu (sejmutí symbolu) mohli navečer nakupovat židé a přespšní, hlavně překupníci, kteří zboží vozili jinam.

Založení města Jičína, protože se nedochovala zakládací listina, můžeme stanovit pouze na období mezi lety 1297 a 1304. Město vybudované kolem prostorného náměstí bylo od počátku místem trhů pro celé okolí.

Z doby středověkého Jičína pochází řada privilegií, která potvrzují měšťanům práva, svobody i majetkové zisky. K nejvýznamnějším patří privilegium Petra a Čenka z Vartenberka. Ti prodali za 325 kop grošů jičínským měšťanům a obyvatelům vsí Staré Místo, Čejkovice, Vokšice, Holín a Ohaveč tak řečené královo právo, které značně rozšiřovalo soukromé právo výše jmenovaných obcí. Toto privilegium znamenalo osvobození od berně krčemních domů, umožňovalo právo volného odkazu movitého a nemovitého jmění atd. Vedle těchto zisků bylo pro město důležité i povolení provozování trhů. Za Vartenberků se z královského města stalo poddanské a šlechta ovlivňovala veškerý jeho chod.

Trhy se konaly na náměstí, kde měli řezníci, pekaři a další řemeslníci a obchodníci své stálé krámy. Vedle sloupu se zvonkem k zahajování trhů stávaly v jedné řadě dřevěné stánky, které byly pronajímány. Do Jičína tehdy směřovaly i zahraniční výrobky, zejména belgická, holandská sukna, ale také víno. K roku 1455 jsou v Jičíně doloženy dva výroční trhy. Tehdy Ladislav Pohrobek (1453–1457) 10. května udělil městu patřícímu Jiřímu z Poděbrad právo na rozšíření zdejších dvou výročních trhů. „...abychom zvláštního darování našeho městu jeho (Jiří z Poděbrad) Jičín, majícímu roční jarmarky nebo-li trh na den svatých apoštolův Jakuba a Filipa, na den blahoslaveného apoštola Jakuba Většího dáti, půjčiti ráčil, aby každé léto na vždy... aby od každého koně, který táhne vůz kupectvím obtížený, peníze dva přijímati a vybíratí mohlo“ (SOkA Jičín, Archiv města Jičína, krabice 3, inv. č. 3.).

Za dlouhé vlády Trčků z Lípy (1487–1607) bohatl a rozvíjel se i samotný Jičín, který v této době získal řadu privilegií, umožňujících jeho hospodářský rozvoj. Dne 25. 1. 1558 udělil Ferdinand I. (1526–1564) Jičínu třetí výroční trh. Dne 15. 9. 1583 dal Burian Trčka z Lípy jičínským měšťanům právo svobodné várky, šenku, obchodu se solí a osvobozuje je rovněž od platu z lázně a váhy za mlýn před Velišskou bránou.

Trh na náměstí, před rokem 1894, foto Josef Pícek

(Sbírka RMaG v Jičíně).

V roce 1607 připadl Jičín jednomu z nejbohatších českých šlechticů, Zikmundu Smiřickému. Po prohrané bitvě na Bílé hoře, 8. 11. 1620, opustila jeho dcera Markéta Saloména, poručnice všech smiřických statků, Čechy. Ke konfiskaci majetku však nedošlo, protože na kumburské panství uplatnil dědický nárok

po své matce Markétě, rozené Smiřické, Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, jemuž byly tyto statky roku 1621 zastaveny a dne 17. 2. 1623 pak dány do trvalého vlastnictví.

Albrecht z Valdštejna potvrdil roku 1623 městu privilegia a rozmnožil svobody. Podporoval rozvoj režijní výroby i obchodních monopolů, a to především obilnářství a pivovarnictví. Poté co se stal Valdštejn velitelem císařské armády v roce 1625, zapojil své statky do válečných dodávek a působil tak v jedné osobě jako objednavatel i dodavatel. Následné dodávky potravin, výstroje a výzbroje pro armádu výrazně posílily ekonomiku vévodství, přispěly ke zvýšení hospodářské úrovně místních obyvatel a v neposlední řadě přinesly i značné zisky do vrchnostenské pokladny. Na válečném hospodářství se stala závislá i zdejší řemeslná výroba. Z jeho popudu zde vznikly dvě manufaktury, a to panská koželužna a krejčovská velkodílna. Koželužna se stala výlučnou dodavatelkou zpracovaných kůží a v krejčovské manufaktuře šilo na osmdesát mistrů a tovaryšů vojenské uniformy.

Valdštejnova smrt, 25. 2. 1634, znamenala náhlý konec velkolepého rozvoje města.

Již na jaře téhož roku byly veškeré stavební práce zastaveny a mnoho zaměstnanců odešlo. Situaci zhoršilo i faktické bezvládí. V březnu 1634 zahájil císařský komisař Adolf Puchheim konfiskaci vévodova majetku a poté následoval švédský vpád. Teprve v květnu 1635 převzali kumburské panství s Jičínem císařští komisaři a předali je Rudolfovi z Tiefenbachu, díky jehož prosbám povolil císař Ferdinand III. (1637–1657) dne 18. 2. 1639 pro snazší vyživení obce jeden týdenní trh na dobytek. Po skončení 30leté války a postupném obnovení všech zničených živností, řemesel a obchodních zvyklostí začali místní měšťané opět prosperovat.

Menší trh před zámeckou budovou, po roce 1911, foto Antonín Brožek

(Sbírka RMaG v Jičíně).

Roku 1678 oznámil Leopold I. (1657–1705) místodržícím, že Jičínu povolil nový výroční trh. Dne 28. 6. 1689 sděloval magistrát vrchnosti, že trhy městečka Nechanic nebudou městu Jičínu na škodu. Prosperující obilní trhy způsobily, že byl v tereziánském katastru (1757) Jičín zařazen na 16. místo. Před ním se umístila pouze města královská a jen 3 města poddanská (Jindřichův Hradec, Broumov a Liberec).

Dne 8. ledna 1783 obnovil Josef II. (1780–1790) jičínskými privilegia na roční a týdenní trhy.

Na konci 18. století, dne 21. 1. 1794, potvrdil František II. jičínská privilegia, z nichž některá pozměnil. Trhů se týkalo nařízení, že pokud připadnou na den, jenž je zasvěcený, přeloží se na den nejbližší.

Až do poloviny 19. století byl Jičín nedílnou součástí kumburského panství, jeho hospodářským, správním a kulturním centrem.

Řemeslníci prodávali své výrobky sami nebo prostřednictvím obchodníků, jichž měl Jičín dvacet. O výročních trzích se jich sjíždělo ze širokého okolí na šest set, aby prodávali různé zboží ve svých boudách a stáncích.

Jičín proslul především svými obilnými trhy, ale prodával se zde i dobytek. Význam trhů v Jičíně, především jarmarků, lze sledovat i během 20. století. Jejich konáním bylo ovlivněno i vyučování na obecních školách v okolí města. Tak například v Chyjicích ještě za 1. republiky docházelo v době výročního trhu v Jičíně k přeložení vyučování. Mnoho žáků se omluvilo, protože rodiče jim chtěli v Jičíně koupit šatstvo a obuv na podzim a zimu, nebo rodiny převážely vlastní dobytek na trh a děti jim musely být k dispozici. Pokud by jim škola nevyhověla, znamenalo by to i přesto velké množství chybějících žáků. Trhy byly důvodem ke vzniku města a svůj význam si ponechaly až do dnešních dní.

Tímto končí pojednání o historii trhů v Jičíně. V Jičínském zpravodaji 12/2025 se podíváme na velkou kulturní událost – výstavní trhy, které se uskutečnily v červenci 1933.

/ Hana Fajstauerová, *Jičínský zpravodaj*

liberec

≡ Liberecký kraj podpořil milionem korun modernizaci planetária v centru iQLandia

Liberecký kraj podpořil milionem korun modernizaci technologií planetária v zábavním vědeckém centru iQLandia v Liberci, které ročně navštíví kolem 30.000 lidí. Peníze jsou určeny na výměnu řídicích počítačů a softwaru, které zajišťují chod hlavního sálu planetária. Současná technologie je téměř po sedmi

letech provozu na hranici životnosti, což ohrožovalo spolehlivý provoz systému, řekla krajská radní Jitka Skalická (SLK).

Planetárium funguje už 11 let ve střešní kopuli liberecké iQLandie, která je jedním ze čtyř projektů svého druhu podpořených v Česku evropskými penězi. Nejčastěji do něj podle mluvčí Veroniky Slavíkové míří rodiny s dětmi a skupiny ze základních a středních škol nejen z Česka, ale i sousedního Polska a Německa. „Nejoblíbenější jsou živě moderované pořady, především pořad Sluneční soustavou,“ doplnila Slavíková.

Modernizace technologie planetária přijde podle Skalické na více než 4,5 miliónu korun. „Přispěje k udržení vysoké kvality vzdělávacích aktivit, k popularizaci vědy a techniky a k podpoře zájmu dětí a mládeže o přírodovědné a technické obory,“ dodala krajská radní. Právě podpora přírodních a technických věd patří podle ní k prioritám Libereckého kraje v oblasti vzdělávání. Kraj přispívá i na programy iQLandie a také třeba na dopravu žáků mimolibereckých škol do Liberce.

Planetárium v Liberci má průměr kopule devět metrů a do jeho hlediště se vejde 50 diváků. „Projekce jsou v laserovém 4K rozlišení,“ řekla Slavíková. Rozlišení je čtyřikrát vyšší než u Full HD formátu, pro srovnání ale planetárium, které loni v červnu po rekonstrukci otevřeli v Praze, má rozlišení dokonce 8K, což je ještě čtyřikrát vyšší. Liberecké planetárium původně promítalo i ve 3D. „Od roku 2018 promítáme už jen ve 2D, což lépe odpovídá potřebám návštěvníků,“ doplnila.

Také v Liberci podle Slavíkové do modernizace planetária průběžně investují. V roce 2019 modernizovali zázemí a v roce 2021 nainstalovali nové laserové 4K projektory. „Loni se dělala obměna produkčních počítačů a do budoucna plánujeme modernizaci sedaček,“ dodala mluvčí iQLandie. (Náš REGION)

liberecký kraj

/// Policii se podařilo nalézt osm olejomaleb Tance smrti ukradených někdy před Vánoci z kostela svatého Kryštofa v Kryštofově Údolí. Informovala o tom krajská policejní mluvčí Ivana Baláková. Bližší informace nesdělila.

Cenný soubor olejomaleb v hodnotě více než půl milionu korun z kostela zmizel někdy v době od konce července do 26. prosince, kdy jejich ztrátu administrátor farnosti zjistil.

Soubor olejomaleb Tance smrti zachránili pracovníci Severočeského muzea v Liberci za komunistického režimu, církvi muzeum soubor vrátilo v roce 2013. Tanec smrti byl oblíbeným motivem malířů od středověku po baroko, v Kryštofově Údolí v minulosti zdobil márníci, tam se ale obrazy nevrátily, lidé tam mohou vidět jen jejich fotografie. „Obrazy nebyly pověšené v kostele, ale uklizené,“ řekl již dříve Jakub Jan Dismán, podrobnosti ale neuvedl. (Genus)

≡ Leden v městském divadle:

Večer s Tatianou Dykovou

Ve čtvrtek 15. ledna přijede jedna z našich nejvýraznějších hereckých tváří a současně i jedna z nejobsazovanějších hereček, Tatiana Dyková. A právě ona bude hostem lednové talk show v Mnichově Hradišti. Nenechte si proto ujít příležitost popovídat si spolu s moderátorem Jiřím Vaníčkem s Táňou Dykovou a případně získat i cenný autogram do své sbírky! Nezapomeňte, že pokud koupíte vstupenky na besedu s Tatianou Dykovou i Zdeňkem Troškou, máte nárok na slevu ve výši 10 procent.

(Barbora Balejová, Klub Mn. Hradiště)

≡ **Ohlédnutí za rokem 2025 na zámku Mnichovo Hradišti**

Rok 2025 byl na zámku Mnichovo Hradiště rokem bohatým na kulturní akce. Zájemcům nabídl speciální prohlídky, divadelní představení, koncerty i akce pro děti. V areálu také proběhlo několik oprav.

Stavební práce v zámeckém areálu probíhaly především v podzimních měsících. Z důvodu havárie kanalizace byl v letní sezoně omezen provoz na toaletách pro veřejnost v zahradě, na podzim pak byly uzavřeny úplně. „V tuto chvíli probíhá jejich kompletní rekonstrukce. Pokud nedojde ke komplikacím, budeme mít pro letní sezonu 2026 po padesáti letech záchody zbrusu nové, a to včetně bezbariérové toalety,“ upřesnila kastelánka. Došlo také na ohradní zeď v ulici V Lípách, která je dlouhodobě v nevyhovujícím stavu. Finance na komplexní obnovu se prozatím najít nepodařilo, proběhla alespoň údržbová oprava části zdi vedle tzv. Schodové brány. V příštích letech by správa zámku ráda v opravě pokračovala. Rekonstruovány jsou již druhým rokem také střechy věží zámeckých koníren. Drobných úprav se dočkal i krov klášterního kostela sv. Tří králů. „Stavební práce na zámku nikdy nekončí. Uvidíme, jaké opravy nám umožní finanční prostředky v roce 2026,“ dodává kastelánka.

(Šárka Kovaříková, kastelánka Státního zámku Mnichovo Hradiště)

≡ **Klub přátel našeho dětství: Jan Herink vydal knihu vzpomínek na Hradiště 60. a 70. let**

V prosinci minulého roku vydal Jan Herink vlastním nákladem poměrně rozsáhlou knihu o 571 stranách, pod názvem „Klub přátel našeho dětství“.

V Mnichově Hradišti žil v rodině lékaře a známého mykologa Josefa Herinka do roku 1989 a k městu si zachoval i v dalším svém životě úzký vztah. Jedná se o knihu vzpomínek na dětská a jinošská léta v kruhu rodinném, převážně v našem městě a jeho okolí. Takto knihu přibližuje vlastními slovy její autor: „Snažil jsem se čtenáře přenést do 60. a začátku 70. let 20. století na našem maloměstě na pozadí vzpomínek na naši rodinu. Jsou zde ale popsány nejen

příhody rodinné, ale i školní, sportovní a jiné, další příhody mých kamarádů, kamarádek i jiných lidí. Chtěl jsem také připomenout různé prodavače, učitele a další osobnosti a osoby, které v té době ve městě působily. Chtěl jsem připomenout i místní události, například známou mnichovohradišťskou pouť nebo oslavy 1. máje. Nechybí ani popis politických událostí z těch let a jak byly veřejností vnímány. Naši rodinu jsem nechtěl jmenovat přímo, proto jsem si vymyslel rodinu pana doktora Horáka. Protože jednodušší je psát o někom druhém, nepsal jsem knihu v ich formě – v centru knihy jsou vymyšlení bratři Ondra a Tomáš, jméno jejich sestry zůstalo věrné skutečnosti, neboť přejmenovat ženu není tak jednoduché... Mnohé příhody jsou literárně zpracované a upravené, což je licence autora. V závěru knihy jsou tyto vymyšlené skutečnosti či příhody uvedeny na pravou míru. Impulsem ke vzniku knihy bylo vypravování mých příhod z dětství mé tehdy osmileté dceři. Tyto příhody byly sepsány a obsahovaly asi třicet kapitol. Aby se to dceři více líbilo, vymyslel jsem tenkrát postavy dvou malých medvědů, kteří byli po zranění „dočasně“ z cirkusu umístěny do výše uvedené rodiny Horákových, kde se měli uzdravit. Ti začnou s rodinou posléze prožívat různé příhody. Oba medvědi vyrůstají a postupně se též naučí částečně mluvit, takže se mohou věci účastnit a komentovat i to, co se ve městě děje, například se zúčastní prvomájového průvodu, koupání v Jizeře, podzimního honu u Horky atp.

Na začátku jsem měl pro budoucí knihu vymyšlený název „Klub přátel mluvících medvědů“. V závěru knihy měli být oba medvědi na začátku 70. let po nátlaku úřadů a StB opět převzati do mezinárodního cirkusu, s pomocí vymyšlené americké „neziskové“ nadace přepraveni lodí z Hamburku do USA a s úspěchem vypuštěni do volné přírody v aljašském národním parku. Toto měla zaznamenat jedna reportérka, medvědy vyfotit a poslat jejich fotku rodině. Ten závěr mi tedy dal zabrat – no a vidíte, ani se pak nedal použít.

Doufám, že jste se tomu zasmáli... Jsem rád, že si první kapitoly mohl přečíst můj otec během svého pobytu v nemocnici v létě roku 1999. Byl jimi potěšen, ale jak bylo jeho zvykem, měl i připomínky. Oba medvědi přinášeli sice do děje některé humorné prvky, ale bylo zřejmé, že by kniha byla dosti různorodá a děj by byl tříštěn na jednu stranu pro dětské čtenáře, na druhou stranu pro dospělé. Na tuto skutečnost poukazovali již první čtenáři – „recenzenti“. Po uvážení bylo tedy rozhodnuto vyjmout s lítostí obě postavy medvědů z děje a byl změněn i název. Převážná část knihy byla po postupném dopisování dokončena zhruba v roce 2020. Na relativně pomalém tempu práce se podepsaly různé věci, například souběžné psaní rodové knihy, změny zaměstnání, rodinné události,

zdravotní problémy v rodině, epidemie covidu atp. Finalizování textu probíhalo v posledních dvou letech.

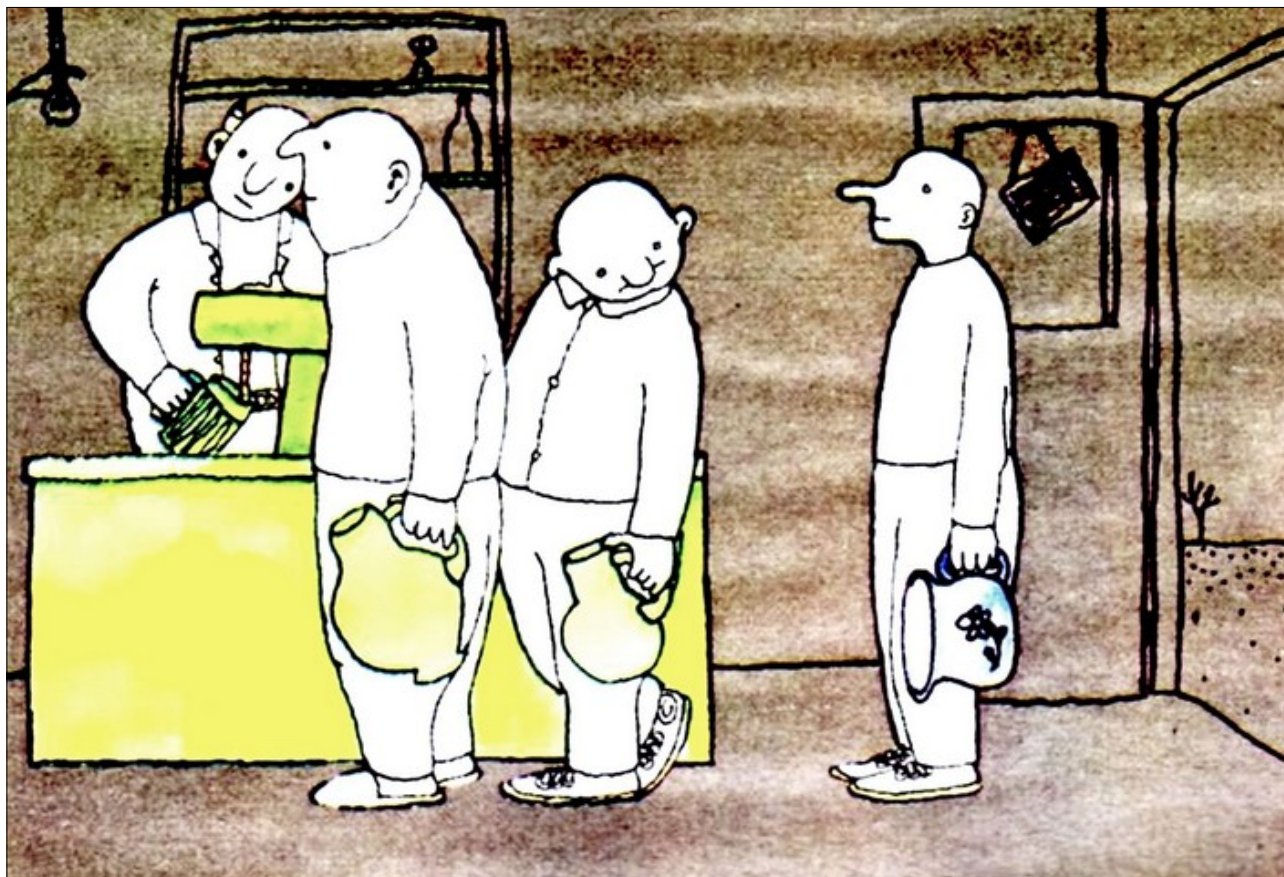
Zajímavostí je, že poslední kapitola, která popisuje dovolenou v Jugoslávii v roce 1969, byla do knihy dopsána až v červnu letošního roku. Je mi velmi líto, že se, mimo mých rodičů, mnohé, pro mne blízké osoby, které jsem ve svém životě potkal, nedožily vydání knihy. Na druhou stranu jsem se tím, že jsem o nich napsal, pokusil dosáhnout toho, že nebudou zapomenuty. Postupným zkvalitňováním textu a doplňováním příběhů se sice stále oddaloval moment vydání knihy, ale domnívám se, že se zvýraznila celková kvalita a vyznění knihy. Doufám, že si knihu přečte nejen má či ještě starší generace, ale snad i ti mladší, kteří tuto dobu nemohou pamatovat.

Doufám, že kniha bude pro dnešní čtenáře alespoň částečným dokladem o životě „předků“, jak jsme se o něm my se zájmem dozvídali z vyprávění našich rodičů a prarodičů“.

/ Jan Herink, *Kamelot*

Knihu je možné zakoupit v Knihkupectví a papírnictví Hana Otáhalová v Turnovské ulici nebo ji vypůjčit v městské knihovně.

≡ **Michal Hrdý** / sorry

Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače
RAF gen. Vlastimila Veselého.

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

133

již pravi velice letičko - a ani pořádku - ve kterém.
Dnes jsme našimi domovci formovali. Chodili jsme
na letiště zapalovat a mítici pruny. Svitlo jak vedne.
Číhal jsem, že do toho budou bombardovat, ale nic. Dříve
šhoda. Kiv jak, to jsme jisti byli. Reklamě tancoval
naš spado jedne puma na lavičce (zapalovač) a to jsme
neviděli, že během tancování naš hořelo nad hlavou,
ale bylo to hned uhasnělo. Myš: gusene to prošlo
jednu vlnu. Nimi zde teď bombardují: hořelo je, ale
je to plýhání bombardu.

2/91. Zabil se upov. vilda göth od 310 lety. Byl přilepen
k anglič. letce a byl restituen - před tím ale naš restit. l. l.
dva Boši. Utkem pinstal ani 5 Nimi. Kluha, na které
budou vyfouknati. Prostějovská divočina!

Dále se zabil upov. Fichtner. Zabil se kpt. Malým ~~17. 9. 41~~
ben před tím dostal vysoke anglič. vyrozumění!
Ml. ani 5 Boši. Rovněž byl od 310. kpt. Malý pinstal
vyrozumění - lhu zranění na hlavě. upov. Bergman skři: zranění domaly
Máme teď velice ztráty. Piri to je občas a ty me
zranění. Skvožička Haugbich je malým na polici:
No, aspoň ti; Haugbich je jedinej me polici.

Naii letka domal nemu ztráty zádne, až me cit.
Haugbicha. Čekání to ale bylo. Letáme totiž za
mizerných povětrnostních podmínek a trváme v postern,
jiny je jistě ochrazení balany. To jak se
letá v uraci: 1: více jeden proj. byl 25 minut
v uraci a neviděl jsem - jiště l. dle padla -)

[illegible]

Vino quiescence stáhlá z nad, vráti Osláhy
(stáhlá na Shvácánel) pímo do balonové baráže =
5 zabítých, jeden vyhořel padáku.

Pri: maj: pa: nad puiaky a puiam a hlavni v tom
prouhu zelys:u foian vime jedine na gradin. Cloh
Hdaz cloh vni hde je, tak se zepsta, vime daj:
hvis na schopne letisti - a je to.

Ostré stilla do moir^{ntu} - Ch'bers pi. tou prestich.
ntu. Sloufou h'ndlo -

Kārtēji, gei. jautājums - angļiem od 6-7 vērā a
fr. "služi", "protesti" "frat. tonus". Rubriki nemaini velti.
Jolm' lētā. Prot. jūko velumim je baidz' zūdelmea.

133a.

3 návisťky per. Benise u nás: 312 form. 1.

28.10.40.

5/11, 6/11.

135

Nadhorné veiny s Liverpoolu v Adelphi Hotelu je známá společenosti.

Na veiny je br. Stony. Celý den jsme k dispozici. Saurin je v nursery, jistě tam až do prava do 4 hodiny. Jinak vždy jistě zahnoucíme v Skotských balíčcích menšímu obinky. Pilot od Blenheimu, Mr. Paten je náš dolejší zváný.

2. Andriky dleli čím dál víc bedu s avoplaing. Máme toho tedy plus.

Koupil jsem si zlaté hodinky za 23 liber.

Kelidvám si jistě kouska, ale jen se zhruba.

Kéno veiny jsem byl opit v balíčcích na whisky. Mělo se mi jistě. Cestou domů jsem dostal vředu v chladu.

7/11. Bratřímé faním v formu 7 velkých mladých pilotů. Br. toho zdejšího litání to s nimi moc nepůjde. Zde mají šatní, skříň, plus puce praxe.

Zabírá se: upor. Patlyk. v Salubridgi např. korat

po vyjítí z lůta do zemi. Znal jsem ho, mít jsem ho v číh jistě čas v lůty.

Rehové dalyh. Thaviz v Albani a viber - pidi pot. Itálie jedva padat.

Roosevelt je po třetí prezidentem. To je snad prima.

Napol bombardování.

Dostáváme z Londýna praxe česke reguiny. Buer jsme si dával prima jistě s dobrým plivem. To je jistě tyč, je to zde prima. Kéno se jistě jistě prima primisima. Tral jsem praxe do anglii potin, ale do jistě prima potin. Službu si to se vždy jen henzí, kólu nás.

11.10. Máme alarm. Saurin jistě a Huronů: od nás lůty stantý: na Praxi. Já jsem batovard až od 12.00.

17/11. Zahřel se uxor Battlej T. Například, s 25.000 do zemi.
Zde se, že se zahřel z divočinou psůžky.

Zahřel se s byj uxor. Shradil juo Spiffire. Byl periti-
lu s plamenem do Turzi Me 109, který ale skaujiti
byl pomej peritiem jingir Spiffire. Byl jin'atfai,
kluker, na místě founetir.

uxor. Mrožek peritiel se. Hauden pamejz dve Italy 682.
Sain byl ale majem peritiem, hdyž sič pamejz 6ti Italian.

Byl zde pomejzvan gen. Jausuich z čiloz pomejzvala
moužem lity. Šept bude a šlohi odchazej do
pilotu pomejz jabo pomejz. Na frontu vni "Lilain"
mestai.

My mamei hounie kime s viraie a spatueu
fotari. Lilain, na šloho, ale pomejz pamejz jde m-
prima. Mdoisus jom ale zaviedl poj do mrahi
nad -0°C isothem a fahui jome dostal. pomejzvan.
Po 5ti pomejzvan liti jome zappadl z mrahi
pomejz bilit. Kalina mrožko, kridla, krtule, viber
vse fohyti ledem.

Pomejz je zde s pomejz pomejz. Mlhy, diti etc. Škola
Spiffire to zde zdatu tris ho. Dues se taky jidem
z jidit jome zahřel.

My jom tady Antioz Pto. z kueriky.

Kime pomejzilo 4 pomejz bombardov. masin pomejz
"non-stop" z kueriky pomejz Oesir. To je kousch.
Ale pomejz se to diti doulis. A viber bombardov.
budon z kueriky ju liti.

Et. Špock mil pomejz a pomejz Hurriana.

Jdem Anglian vliet do baloni a zahřel se.